Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

De elucidatione scholastica mystice theologie

urn:nbn:de:bsz:31-300776

Visual Library

prius et abſolutus. ¶ Adduͤt argumētum
quia deus hoc eſſe ſibi nomen ꝓpriū reſpō
dit moyſi dicens. dices inquit/qui eſt/mi
ſit me ad vos. Affirmāt iſti ſile de conce
ptu bonitatis ſicut in lege noua rn̄dit xp̄s
ſolus deus bonus eſt. flecti videnť in hāc
ſententiam Aug⁹. pluries/noīatim/in ſuo
octauo de trinitate/vbi in bonū abſolutū
docet ferri. et ſequat eius Bonauentura in
ſuo itinerario ſexto. ¶ Sed ecce neſcio q̄
pacto dum practicā dare pfeſſus ſum my/
ſticam theologiam. relabor rurſus ad ſpe
culatiuam. ſed nō ſupuacue Eſt quippe ti
bi neceſſariū/o anima que in deum ferre q̄
ris te p anagogicos exceſſus/vt auertere di
ſcas te. p innatam vim abſtractiuam a fan
taſmatibꝫ/ſicut abſtractiua virtus inferior
in brutis ex ſpēbus ſenſatis elicit inſenſatas
Sciueris quoqꝫ impfectiones ſecernere a
pfectionibꝫ/vt tandem pure aliq̄d pfectuz
tibi reſplēdeat in eſſentia ꝛ bonitate. ¶ Lo
quamur tn̄ p minus eruditis in methaphi
ſica ſeu theologia/et dicamus. ſi poſſum⁹/
quo pacto quo ve obſeruatiōis ſtudio/po
terit ſe ſpūs a fantaſmatibꝫ auertere dum a
nagogicos aut ſupmentales querit exceſſ⁹
E. fortaſſis hoc poterit fieri ſi in omni co/
gnitione/ꝛ meditatiōe ſua de deo. nequaq̄
ſiſtat hō in cognitione. ſed aſpirz p vim af/
fectiuā/quaſi cordis ore inhiante in ſuā po
tentiam/ꝛ in ſuam ſapiam/in ſuam bonita
tem/ſaporādam/ꝛ guſtandā/tanq̄ eius/q̄
totus eſt terribilis in cōſilijs ſup filios ho/
minū/p maieſtatē potentie dn̄antis/iudi/
cantiſq̄/totus magnus ꝛ mirabilis in ſa/
piētia cuius nō eſt numerus/totus deniq̄
ſuauis. totus deſiderabilis. totus amabi/
lis valde/in bonitate ꝛ torrente voluptat
ſue. Occurret tibi ſic nitenti/ſic intēto plu/
rima turba fantaſmatū. credo equidem ir/
ruent importune fantaſmata ꝛ irrūpent in
vtroſq̄ oculos tuos interiores. Tu vo for
titer abijce ſeorſum ea q̄ſtū potes māu me/
ditationis et velut excuſſo capite ſpūs lib
euadere labora. aut tu q̄ſi diſſimulatis eis
ſpretis ve perge quo pgis. et p medium a/
gmen illud impbū/alacer erūpe. Sitis te
ſpiritualis extimulet. vt quēadmodū deſi/
derat ceruus vndiq̄ canū morſibꝫ patens
et ſupcaleſcens ad gelidos tutos q̄ fōtes a
quarū. ſic tu labora cōtra impedimēta fātaſ/
mata vt poſſis ꝛ tu dicere/voce ſancti ſpiri/
tus calefact⁹/deſiderat aīa mea ad te deus

Sitiuit aīa mea ad deū fōtē viuū/qn̄ veni
az ꝛ apparebo an̄ faciē dei Scito aūt q̄
niſi te prius expurgauerit timoris lima/p
integerrimam et nō fictam penitentiaz/ni
ſi mens inſup elimata peccati ſcoria. clara
refulſerit p reformatiōem in nouitate ſpi/
ritus ſm̄ duos actus hierarchicos primos
qui ſunt purgare ꝛ illuminare/vanū pror/
ſus erit tibi ante lucem ſurgere. ad hoc pfe
ctionis culmen. Surgite pinde poſtq̄ ſe/
deritis q̄ manducatis panem doloris in ti
more ſcꝫ ſine quo iuſtificari nemo pōt/an/
te deū. Impbe audes irrūpere in oſculum
oris/ſi nec pedibus cū lachrimis/nec ma/
nibus cū gratiarū actione prius illud clare
curaueris ¶ At vero dū euſq̄ peruenerit
bene cōſcia mens. ꝛ mūda vt nec gaudia ne
q̄ aliud oīno vel ſeruile vel mercēnariū an
xia recogitz. neq̄ pterea de deo quicquam
negocioſum durum/aſperū/vel turbulen/
tū penſet ſicut de iudice retributore vel in/
flictore vindicte. Sed hoc vnicū venerit i
mentem/q: totus deſiderabilis eſt/ſuauis
et mitis/totus amari etiamſi occiderit di/
gniſſimus. dū ſolū ita placuit amorꝫ nego
ciu tu/inuola nūc ad amplexus ſponſi. ſtri/
ge pectus illud diuinū torꝫ amicicie puriſ/
ſime brachijs. fige oſcula caſtiſſima pacis
exupantis omnem ſenſum. vt et dicere ſub
inde poſſis gratulabunda ꝛ amoroſa deuo
tione/dilectus meus mihi et ego illi ꝛc.

¶ Finit.

¶ Tractatus venera/ ¶ z
bilis magiſtri Johis ō Herſō de elucidati
one ſcholaſtica miſtice theologie ſub duo/
decim cōſideratiōibꝫ traditus.

Nobis datū eſt noſſe miſteri/
um regni celoꝝ. dicebat ihūs
diſcipulis ſuis. Propter qꝺ
et in alio loco exultauit i ſpū
dicēs. Cōfiteor tibi pater rex
celi ꝛ terre q: abſcōdiſti hec a ſapiētibus ꝛ
reuelaſti ea puulis. Hec miſteria ſunt q̄ lo
quebať aplus pfectis/ꝛ in quibꝫ excedebat
deo. q̄lia tradidit ex reuelatione ſua diuin⁹
dioniſius/in de miſtica theologia. ꝛ de di/
uinis noībꝫ p̄ſertim ca. vij. vocās hāc ſapi/
entiam irrōnalem ſtultā ꝛ amentē ¶ Qua
ſup ſapia dudū opuſcula duo ſcripſimus.
Scripſerūt et alij noīatim Hugo de bal/
ma in tractatu de triplici via in deū/vbi de
terminat finaliter et ex intentione q̄ ab ex

mentis fertur in deum ꝑ amorem extaticū
abſqꝫ ꝑuia vel cōcomitāte cognitiōe Et hͦ
eſt miſticum et abſconditū. qḋ nemo ſapiē
tum ſeculi capit. Cōſentire videtur domi-
nus Bonauentura in itinerario ca/ vij. et
vlti. Alioquin ꝑterea non videtur poſſibi-
lis vltima induſtria quā notauim⁹ ibidē.
Spiritū a fantaſmatib⁹ auertere. q꞉ cū ne
ceſſe ſit ſm phm omnem intelligentem ſeu
intellectuali opatione vtentem fantaſma-
ta ſpeculari. optet ſi nō ſpeculētur ꝙ aīa ali
ter feratur in deū qꝫ ꝑ intelligentiam vt vi-
detur Preſupponētes igitur oīa q̄ diui
nus dioniſius cū ſuis expoſitorib⁹ ſup hac
theologia tradiderūt ꝛ experti ſunt. poſſum⁹
ad intelligētiam dicti huius Hugonis de
balma cōſiderare tres modos/ quib⁹ videt
poſſe fieri ꝙ amor ſit abſqꝫ cognitiōe. vn⁹
eſt de amore pure naturali. ſcḋus de amo-
re pure ſupnaturali. terti⁹ eſt de amore ha-
bituali/ vel potius ex habitib⁹ elicito libe-
ro ꝛ actuali Eſt inſup triplex actualis co-
gnitio qꝫtum ſufficit ad pñs. quedam re-
cta. quedā reflexa. et vtraqꝫ poteſt eſſe l' ſim
plex vel cōplexa. ſpālis vel cōfuſa. Quo
circa notetur ad elucidatiōem ꝑmiſſoꝝ nu
merus duodenarius cōſiderationum

Conſidera. prima

STat amorem naturalem cauſa-
ri ſine ꝑuia cognitione in re que
diligit amat vel appetit. Ptꝫ
in hoc ꝙ in omni re ſm dioniſi
um inuenit' amor naturalis Vñ Boe. O
felix hoīm genus. ſi vr̄os animos amor q̄
celū regitur regat. Nō eſt aūt in celo mate-
riali ſicut nec in reb⁹ alijs aīa carentib⁹/ co
gnitio. qꝫuis pondere ſui amoris impreſ-
ſo ab intelligentia ꝑuia nō errāte/ feruntur
quo feruntur / multo verius et certius / qꝫ
ſagitta moueatur ad ſignū ex impetu ꝑ ia-
cientem impreſſo.

Conſideratio. II

STat hominem ꝑ amorem natu
ralem nō liberū/ ferri in deū / nō
ex actuali cognitione que talem
in ipo cauſet amorē. Sequitur
ex pñti. nō eni minus eſt amor naturalis
in aīa rōnali qꝫ in reb⁹ ceteris aīa carentib⁹
imo nō ſtat hoīeꝫ eſſe ſine pondere natura
lis huius amoris quo fert' in deū / etiam ſi
damnetur in inferno. Cōſurgit exinde ver
mis ille ſeuiſſimus/ quem ꝯſcientie remor
ſum appellamus. vñ verificatur de ꝓpheta
Non eſt pax impijs dicit dñs. Et illud de
damnatis. vermis eoꝝ nō moritur. Deni-
qꝫ cū pctō neq̄t ꝓpter hoc eſſe ſalus pñca vel
eterna. Hic amor eſt aduerſarius noſter ſe
cūdū legē carnis corrupte. cui ꝑ dilectionē
liberam cōſentire nos cōuenit. dū ſum⁹ in
via. ſi nolumus tradi tortorib⁹ in gehēna.

Conſideratio. III

STare nō pōt ꝙ amor etiā natu-
ralis fiat/ aut maneat/ abſqꝫ om
ni cognitione cōiūcta vel ſepata
De ſepata q̄dem hoc certū eſt ꝙ
cōcurrit ad quelibet amorē/ dū ꝑducitur ꝛ
ſeruat'/ ꝑmū cognoſcēs qḋ eſt deus. Cete-
rum potētia quelibet cognoſcitiua rōalis
nō minus pōt exui a ſua cognitione natu-
rali/ qꝫ a ſuo amore. Propterea manēt ſem
per ꝛ iungūtur in eadē natura cognoſcēte.
amor et cognitio naturalis. Utrū autē
poſſet eſſe potētia cognoſcitiua q̄ nō eſſꝫ q̄
mōlibet appetitiua/ puto ꝙ nō. q꞉ nlla res
pōt eſſe q̄ nō appetat bonū. eſt eni bonum
qḋ oīa appetūt. Vellēt aliqui fortaſſis e
cōuerſo ſilr dicere/ ꝙ nō eſt appetitus ſine
cognitione q̄licūqꝫ licet impfecta valde/ q̄
eſt tanqꝫ aliq̄ naturalis impſſio/ cōſequēs
ad ꝑmam cām efficientem/ exemplātem/ ꝛ
finientem. Sed iſte modus nō recipit'
cōiter. ſicut nec ponit' in reb⁹ non cogniti-
uis delectatio. de q̄ magis videret'/ qꝫ qꝫ ab
aliquib⁹ philoſophātiū vtrūqꝫ poſitū vide
atur. cōformiter ad vſum cōem q̄ dicimus
pratū ridere vel gaudere dum floret ꝛ flore
ſcit ꝛ vernat. Beatus eſt q̄ liberū amorē
ſuū cōformat iſti naturali/ q꞉ ſi duo cōſen-
tiunt/ fiet ipis a pr̄e quicquid petierint.
Quippe nō petent niſi deū vel cōforme do
ſimul et nature ꝑmitus inſtitute

Cōſideratio. IIII.

STat hoīem ferri in deū ꝑ amorē
liberū ſupnaturaliter infuſuꝫ vel
cōſeruatū. nulla in ipſo cogniti
one libera cōcomitante vel pre-
uia reſpectu illius amoris. Cōſtat eniꝫ
ꝙ amorē libere elicitū ab hoīe poſſet deus
cōſeruare deſtructo oīs cognitiōis actu. q̄
poſito diligeret homo deū/ tūc intellectua-
liter nō cognitū/ ſaltem cognitione q̄ ſit ac-
tus ſcḋus elicitus/ qḋ dicit' ꝓpter imediate

notata de cognitione pure naturali que ē
ꝑmus actus eſſentialis aīe/imo nō eſt niſi
aīa/ꝓpter qḋ ab ipa ſepari nō pōt ipa ſtan⸗
te ac perinde noīatur entelechia. ¶ Simi
liter diceretur ſi deus ꝑ ſe immediate cauſa
ret actum amoris liberum in volūtate/nō
cōcurrente intellectu vt intellectus ē/iuxta
poſitiōem quorūdam dicentiū ꝙ actus be
atificos in pr̄ia ꝓducit ſolus deus.

Conſideratio. V.

Stat veritas eoꝝ q̄ tradūtur de
theologia miſtica ꝙ cōſiſtat in
amore ſolo. ⁊ ꝙ amor ille ſupna
turaliter inſpiret̃ illis q̄ cōcupi⸗
ſcunt ſapiam. Spectat hoc ad potentiam
dei/put ex ꝑcedenti cōſtat Spectat ⁊ ad ip
ſius ſapiam atq̧ bonitatem. vt apientibus
os mētis inſpiret ſpiritū amoris. neq̧ ne⸗
get mūdis corde oſculū poſtulatū/ſed pre
ueniat etiā in bn̄dictionib9 dulcedinis/de
ſideriū paupm/q̄ cū daniele ſunt viri deſi⸗
derioꝝ. Satiet inſup puulos ſuos eterna
ſapia/ab vberib9 cōſolatiōis ſue/tanq̧ pia
mater. cuius vbera nō ſugit/qui nō veraci⸗
ter abſq̧ fictione ſe cōſtituerit vt puulū ſb
ea/iuxta ſententiam xp̄i qui ſimul eſt ſpon
ſus ⁊ ſponſa. pater ⁊ mater. amicus ⁊ ami⸗
ca. qm̄ amor ſpūalis ſexum neſcit. Pōt
deniq̧ tota fere ſcriptura deduci ad hūc ſē⸗
ſum. At uero nihil ad phantes ſup hoc aſſi⸗
duo ꝑ deuotꝫ miraculo Propterea dicit̃ hec
ſapia miſtica appropriate xp̄ianoꝝ eē/taꝫ
a dioniſio q̄ꝫ a ceteris. ¶ Et ita controuer⸗
ſia vel dubietas oīs ceſſat in hac pte/q̄niaꝫ
ſtat apicem mētis in deū ferri/ſine cogniti
one actuali puia. vel cōcomitāte ſic accipi
endo ꝙ ꝯgnitio nō cauſat amorē illū ſup⸗
infuſum/nec opꝫet vt comitet̃ ipm diſtin⸗
guendo cognitiōem apphenſiuam/vel de
claratiuam/ab expimētatiua affectuali

Conſideratio. VI.

Stat vt amorem ſupinfuſum comi
tet̃ actualis cognitio q̄ ꝑcipit̃ itel⸗
ligibiliter amor ille/hoc eſt q̄ iudi
cat aīa ſe amare/⁊ in deo delectari/imo ⁊ ig
note ignotis ꝑ amorem iungi Pro cui9 in
telligētia memoret̃ illud de canticis. Auer
te oculos tuos a me qꝛ ipe me auolare fece⸗
runt. Ubi colligit̃ ꝙ duo ſunt oculi aīe rō⸗
nalis. vnus ſpectās ad cognitiuā potenti⸗
am. alter ad affectiuam. Ille ſcōus ꝓprie dr̄
oculus amoris vel oculus ſponſe. De q̄ in
eiſdem cāticis Uulneraſti cor meū in vno
oculoꝝ tuoꝝ. Cōtingit aūt ꝙ dū aīa fertur
in dilectū ꝑ oculū amoris/ſi temptet intel⸗
ligere/quid ſit illud qḋ diligit/euolat dile⸗
ctio. ac ꝑinde dicit̃ euolare dilectus Nihil
ominus eſt aliter poſſibile ꝙ ⁊ dilectio ma
neat et cognitio ſimul talis dilectōis ad tē
pus ꝑſiſtat. Aliter enī nō potuiſſet tradi vl
ſcribi q̄liſcūq̧ noticia de theologia myſti⸗
ca vt qḋ illa eſt cōiunctio amoroſa dilecti
cum dilecto/qḋ exupat omnē ſenſum/q vl
nerat ꝙ cōiūgit ignotis ignote/tanq̧ in di
uina caligine cū ſimilibus multis.

Conſideratio. VII.

Stat ꝙ amor hmōi ſupinfuſus
maneat abſq̧ caritate/ſic̄ ꝓphia
ſic̄ fides et ſpes ⁊ alia cariſmata
Propterea talis amor nō eſt ſi⸗
gnū infallibile gr̄e gratū faciētis. Conſo⸗
nat his cōis ſchola doctoꝝ/ꝙ nemo ſcit ſe
caritatem hr̄e iuxta illud Nemo ſcit an a⸗
more an odio dignus ſit q̄ꝫuis iſtud intelli
gi videat̃ de amore ꝑdeſtinatōis et odio re
pbatiōis. Ualet hec cōſideratio ꝑ laude
caritatis et vt q̄ gloriat̃ ꝑ miſterioꝝ ꝯgni⸗
tiōem in dn̄o gloriet̃. Si nouero inq̄t apo
ſtolus miſteria oīa inter q̄ eſt plane miſti⸗
ca theologia. nihil ſum. Ueritas eſt/ꝙ ſic̄
de donis et beatitudib9 loquit̃ ſic de ſapiē⸗
tia miſtica ¶ Loquūtur de ea aliq̄ñ docto
res noīatim. Hugo de balma/put īcludit
caritatē. Propterea dicit ꝙ hec ſapia exceſ
lētius donū eſt q̄ꝫ ſola gr̄a gratū reddens.
Nimirum qꝛ et gr̄a eſt gratificans/et ſapi
entia ſoporifera ⁊ delectans.

Conſideratio. VIII

Stat dilectiōem liberā ⁊ elicitaꝫ
naturaliter poni in apice mētis
q̄ dicit̃ ab aliq̄b9 ſinderesis abſ⸗
q̧ hoc ꝙ mēs ſe actualiter iudi⸗
cet aliq̄d diligere/q̄ꝫuis iſta dilectio cogni
tiōem ſequat̃ ⁊ cōcomitet̃. Concederent
iſtā phi naturales ac ꝑinde multa ſaluarēt
abſq̧ miraculo/ſup his que de miſtica the
ologia tradūtur a catholicis. ¶ Studui⸗
mus in duob9 opuſculis de miſtica theolo
gia ꝑdē cōpoſitis ꝑ multas cōſideratiōes
et induſtrias iſta determinare velut ad cō⸗
munē intelligētiā ⁊ phiam deducētes hāc
ſapiam. nō ꝙ ſecludere vellemus diuinos

et ſupnaturales influxus. abſit hec pelagi-
ana temeritas/ſed cōſone loqui voluimus
phis ꝛ ſcholaſticis theologis/talia que nō
abhorrerent a ſuis traditionibꝫ ꝛ ſcholis ꝛ
ſi effectū eſt/ q̄licunqꝫ ex pte/iudicium ſit le-
gentiū. et gloria deo. ſi vero nequaq̄ꝫ/igno
ſce tu deus et tui. Deniqꝫ tota rō cōſide-
rationis p̄ñtis cōſiſtit in hoc/ ꝙ dicit phs
de vehemēter habituatis ꝙ in ſuis actioni
bus nō deliberant aut ſaltem ita ſe habent
ꝙ ſe deliberare nō iudicant Agit enī ars p
fecta mō nature. ſicut oñdūt oēs artifices/
etiam mechanici circa exteriora laborātes
textores cytbariſte ſcriptores ꝛc̄. Quanto
amplius hoc inueniri poteſt in actionibꝫ
immanētibus vel intrinſecis. Nam et ſepe
multa cogitamus/multa diligimꝰ ſub om
ni facilitate/que nec cogitare/nec diligere
iudicamus. Precedit nihilominus ꝛ co
mitatur naturaliter in omni dilectione p-
ſertim elicita ꝛ meritoria/cognitio dilectio
nem. etſi nō cognitio reflexa/tñ recta. Hec
eſt traditio oīm tam phoꝝ q̄ꝫ theologoruꝫ
et moraliū cū experientia dicētiū p vocē Au
guſtini. Inuiſa diligere poſſumus/inco-
gnita nequaq̄ꝫ.

Nona conſideratio

ſ Tat ſimplices idiotas p fidem
ſpem ꝛ caritatem citius ꝛ ſubli-
mius puenire ad theologiā my-
ſticam. q̄ꝫ eruditos in theologia ſcholaſti-
ca ꝛ diſcurſiua. Sunt ad hoc multe rō-
nes quarū aliq̄s notat ſctūs Tho. inq̄rēs
cur ſimplices ſunt aliqñ deuotiores q̄ꝫ lit
terati. Ita fides taliū minꝰ eſt inquieta p
fantaſias cōtrariarū opinionū/q̄s nec au
diunt nec cogitant. Sunt inſup humilio
res q̄bus grām dat deus/q̄ cū ſimplicibus
graditur. oīm vero ſupboꝝ ꝛ ſublimiū col
la ꝓpria virtute calcauit. Preterea ſimpli
ces hñt aliqñ curam de ſalute ſua maioreꝫ
in timore et tremore. Qualiter auteꝫ ſit
iſtis ſimplicibꝫ imo et pueris ambulandū
p miſtica ſapīa/tetigimꝰ in opuſculo q̄daꝫ
de ſimplificatiōe cordis/via ſcda. Dice
bat vnus. Ego p. xl. annos ꝛ amplꝰ verſa
ui ꝛ reuerſaui/multa ſtudēdo/legēdo/orā-
do/meditādo/in ocio tpis multo/et nichil
inueni cōpendioſius/efficacius ve ad con
ſecutiōem theologie miſtice/q̄ꝫ vt fiat ſpūs
ꝛ aīa ſub deo/tanq̄ꝫ puulus ꝛ puula/iuxta
metaphoram añdictā vbi medicitas ſpūa
lis locū habet p̄cipuum. cum fide ſimplici
ꝙ deus puer natus eſt nobis. ꝛ puulus da
tus eſt nobis

Decima cōſideratio.

Tat cōcordia theologoꝝ et de
theologia miſtica loquentium.
p̄miſſis cōſideratiōibꝫ ſicut ar-
bitramur attētis. Cū philoſophis aūt fide
carentibꝫ neq̄t eſſe cōuentio in hac pte. Ra
tio q꞉ nolūt credere vt intelligant. inceden
tes craſſa ceruice/ꝛ erecto collo/nolentes
captiuare oēm intellectum/neqꝫ volūtateꝫ
in obſequiū xpi. Quāobrem veriſſime enū
ciatū eſt. ꝙ hec eſt ꝓrie ꝓpria ſapīa xpiano
rum. tanq̄ꝫ fons ſignatus. cui nō cōicat ali
enus. qm̄ carnalis hō nō pcipit ea que dei
ſunt. Stulticia eſt enī illi. dum fit ei xpus
petra ſcandali ꝛ ſignū cui cōtradicitur. dū
nō intrat p oſtiū vt paſcua inueniat. maxi-
meq꞉ nō vult mādücare panē de celo vexꝫ
nec bibere vinū germinans virgines Per
cuius tamen ſacre cōmunionis frequenta
tionē ſup oīa fit hō deuotus et habilis ad
theologiam miſticam. ſi vitā et mores hu-
ic ſalutifero ſacramento cōformare non o-
mittat/put alibi ſub cōſideratione mltipli
ci notatum eſt.

Conſideratio. XI

ſ Tare nequit vt theologia miſti
ca ſit in hoīs mēte ſine q̄licunq̄ꝫ
dei cognitione. Fuerūt q̄ dice
rent nihil nos cognoſcere de deo niſi p ab-
negatiōem. Cōtra q̄s eſt cū rōne ꝛ auctori
tate articulus pariſius cōdemnatus. Sꝫ
aliūde deducit̄ cōſideratio p̄ñs/notādo ꝙ
oīs apphenſio vel motio intellectualis/ſi-
ue de deo vel de aliīs/dici pōt cognitio. im
mo ꝛ viſio/p illū loquēdi modū q̄ vtimur
de ſenſibꝫ exteriorībꝫ. vbi oīs ſenſatio viſio
noīatur. vt dicimus vide q̄liter hoc ſapit.
hoc olet. ſonat. ſuaue eſt. ledit. Sed mate-
ria de his ſenſibꝫ in intellectu ꝓportionabi
liter exiſtentibꝫ/latior q̄ꝫ vt diſſerat̄ p p̄ñti.
Sic enī vocāt Areſt. ꝛ Baſilius intellectū
ſenſum. Sic cōis vſus dicit de bñ iudicā-
te. Iſte bene ſentit. iſte clare videt in mate-
ria. Sic Gregorius in omelia. Amor iq̄t
ipe cognitio eſt. Et vere ſic eſt ſm̄ tactū/gu
ſtum/et olfactū ſpūales. imo tantū potior
pceptibilior et purior eſt cognitio/q̄ꝫto in
timior circa deū qualiter ipm tāgūt/guſtāt

et olfaciũt miſtice theologiſantes. non auditores tm̃. ſed inſpectores/ſed factores ¶ Ponatur exemplũ puuli ſup mrẽm ſuãdũ ſugit ⁊ amplectatur eam. qui plerũq; nichil videt/nihil audit/aut ſaltẽ nõ iudicat ſe videre/vel audire quicq̃/totus in lactatione vñ delectatio dicta eſt occupatus. Tũc nihil cognoſcit ſub q̃cunq; rõne reflexa etiaꝫ ꝙ lac ſit dulce vel bonũ/vel ens vel nõ ens ſed tm̃mõ lactãdũ ſe vberibꝰ imp̃mit Et fit mulcebris quedã op̃atio expimẽtatiua/nõ reflexa/nec declaratiua/nec enũciatiua.
Felix puer ille etiamſi centũ ſit annoꝝ ſub ſapia matre ſua/qualis erat magnificꝰ rex ille dauid puulus in oculis ſuis/⁊ vilior ceteris añ deũ. ¶ Fundemus ſup hanc ſilitudinem ſenſuũ ſpũaliũ ad corꝑales/ſimilitudinẽ aliam, ꝑ theologie miſtice cognitione cõuenientem. Cõſtituamus duos homines corã oculis noſtre cõſideratiõis/q̃rum vnus ſit acutiſſimus in duplici ſenſu viſus ⁊ auditus. ſed habeat hebetatos penitus ⁊ obtuſos tres alios ſenſus. qui ſunt olfactus guſtus et tactus. Cõſtituat̃ alter qui cecus ſit ⁊ ſurdꝰ. ſed habeat expeditos alios ⁊ viuaces. olfactũ/guſtũ/⁊ tactũ Cõſtat ꝙ iſte ſcõs poterit maiores expiri delectatiões. ſenſuales q̃ꝫ p̃mus. Cõiecturemꝰ ex iſta ſilitudine ꝙ phi vel theologi litterati/vigẽt in viſu ⁊ auditu ſpũalibꝰ. ſed euẽit multis ꝙ tribꝰ aliis careant ſenſibꝰ vel impeditos/vel obtuſos ꝑſus hñt. Prouenit ecõtra de ſimplicibꝰ illitteratis/ꝙ velut ceci ⁊ ſurdi ſunt ad phie ſcholaſtice ꝑceptiõꝫ qui ceteris ſenſibꝰ vigẽt in ſpũaliũ olfactu guſtu et tactu. Nullus ergo mirabitur iſta cõſiderans ſi ſimplices illitterati ceci et ſurdi niſi q̃ꝫ tm̃ fides inſonat/oblectant̃ in deo quẽ deſiderãdo ⁊ amando olfaciũt/guſtãt/ et amplexãdo tangũt. Dũtes ꝑ vite puritatem ⁊ ſimplicitatẽ ſenſus iſtos purgatos/ atq; reformatos, dũ in aliis male viuẽtibꝰ penitꝰ ſtupidi ſunt/nec ꝑcipiũt ea q̃ de diuinis ſuauiter redolẽt ſapiũt ⁊ mulcẽt. q̃uis videãt ⁊ audiãt. Exẽplũ ſile de canibꝰ venaticis reſpectu nõ venaticoꝝ poſſet induci.
¶ Reducũtur inſup iſti quinq; ſenſus ad duos oculos q̃ ſunt intellectus ⁊ voluntas cognitiõis ſcꝫ ⁊ amoris. Viſꝰ eñi ⁊ auditꝰ ꝑ appriatiõm magꝭ ſpectãt ad intelligẽtiaꝫ ceteri tres ad affectum vel amorem.

Conſideratio. XII.

Stant ſimul affectualis cognitõ theologie miſtice/⁊ alter modꝰ cõtemplatiõis qui dicit̃ pure et liq̃de veritatꝭ diuie. Sũt diuerſi tractatores de vtraq; ↄtẽplatõe ⁊ varie q̃ liber figurat̃. Affectualis in maria ſedente ⁊ in ſpõſa q̃ deliciis affluit innixa dñr ſup dilectũ ſuũ. Intellectual' vo in iſrl' ⁊ rachel. et in ſpõſa aſcẽdẽte ſicut aurora luna ⁊ ſol. Sꝫ opꝫ ꝙ intelligẽtia ferat̃ in deũ ſine h̃ et nũc. h̃ eſt ſine cõtinuo ⁊ tp̃e ⁊ ita ſine cõmixtiõe fantaſmatũ. Hoc vero tante difficultatis ẽẽ dicit Augꝰ cõſonãs Platoni et ſeq̃cibꝰ ꝙ nõ niſi in raptu q̃dã more chorüſcationis poſſit ſincera vitas hec cognoſci etiã a paucis ⁊ raro Queãdmodũ non ita ſenſerũt de theologia miſtica affectuali/ q̃ eam aſſeq̃bilẽ tradũt ¶ Poſſibilitatẽ deniq; cõſideratiõis huiꝰ ſuadẽt ea q̃ in paulo facta ſunt ⁊ in btis ↄplebunt̃ Sꝫ amplior ꝓſecutio nõ ẽ opuſculo p̃nti neceſſaria nec ſue poſſibilis breuitati ¶ Deniq; diſtribuit vnicuiq; deꝰ miſteria ſua put vult q̃ hodierna ſolẽnitate aſcẽdẽs in altũ dedit dona in hoibꝰ. In cuiꝰ cõmemoratiõe ſolẽnitatꝭ hec ſcripta ſunt Lugduni ad elucidatiõeꝫ ſcholaſticã/miſtice theologie/cõſiſtentis ĩ amore ꝑ Johẽm de Gerſon cãcellariũ pariſieñ. Anno. M. cccc. xxiiij. p̃ma Junij.
Cõſciꝰ eſt animꝰ meꝰ. expientia teſtis
Myſtica q̃ retuli dogmata vera ſcio
Nõ tm̃ idcirco ſcio me fore gl'ificandum
Spes mea crux xp̃i Gratia nõ opera.

Carmen de purificatione ſenſuum interiorum.

Gaudia queris   Cor tibi fruſtra
Senſibus herens   Infatuatis
Carnis amore   Tactus et auris
Naris odora   Vis oculorum
Lingua ſapora   Hi tibi ſenſus
Quinq; dati ſunt   Spirituales
Quos ebetauit   Morbidus intro
Corporis humor   Horridus/aſper/
Fedus/et ater   Spurcus/amarus/
Vis reparetur   Contere tete/
Noxius humor   Ore vomenti
Prodeat extra   Jam minus egri
Celica carpent   Gaudia ſenſus
Obiiciet ſe   Tunc deus vltro
Omnia fiet   Omnibus vnus
Aure melodus   Ore ſaporus